

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції**

19 грудня 2024 року

Конференцію присвячено пам'яті Леоніда Яковича Новаковського,
академіка НААН України, доктора економічних наук, професора,
Почесного землевпорядника України, Заслуженого діяча науки і техніки України

Київ 2025

УДК 332.36

Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 грудня 2024 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. 103 с.

Видання містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the V International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 2-2 від 24 лютого 2025 р.)

ISBN 978-617-8571-19-1

© Інститут землекористування НААН України, 2025
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2025

МІСЬКЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ: ЕКОЛОГІЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ

В умовах європейської інтеграції, яка є основним напрямом зовнішньополітичної орієнтації України, особливої ваги набуває модернізація міського землекористування, формування ефективної та дієвої системи державного управління (публічного адміністрування), здатної до впровадження системних і послідовних рішень, підпорядкування усіх завдань зовнішньої та внутрішньої політики держави у відповідність вимогам членства України в Європейському Союзі та НАТО зокрема ефективного міського землекористування, як однієї з основних вимог європейської інтеграції України.

В сучасних умовах, важливе місце займає організація раціонального використання та охорони земель [1]. Його виконання уповноваженими законом суб'єктами можливе лише за умови належного забезпечення правового режиму різних категорій земель. Землекористування в межах населених пунктів, яке характеризується різними категоріями, і є в основному територіальним базисом для розміщення житлової та громадської забудови, повинно відповідати вимогам сталого розвитку території, зокрема, збалансоване в екологічному, економічному та соціальному аспектах.

Крім того, земля у містах є ресурсом багатофункціонального використання, який в умовах існування різних форм власності на землю, характеризується обмеженістю і як просторово-територіальний базис міського розвитку потребує особливої охорони, ощадливого використання та недопущення необґрунтованого антропогенного впливу.

Екологізація міського землекористування повинна зосереджуватися на формування еколого-безпечних селищних і виробничих зон, організацію об'єктів природно-заповідного фонду та земель рекреаційного призначення, дотримання правового режиму використання, збереження та відтворення ландшафтів, лісів, акваторій водних об'єктів [2].

В умовах ринкової економіки однією із головних цілей державної політики у галузі використання і охорони земель та земельних відносин у містах є створення умов для перетворення земельно-ресурсного потенціалу у потужний самодостатній фактор економічного розвитку. Це обумовлює необхідність суттєвого удосконалення системи формування режиму міського землекористування і застосування таких економічних важелів та інструментів управління як: зонування земель, розроблення правил землекористування, ринкова вартість землі, земельна рента, оподаткування землекористування з врахуванням ринкової вартості.

Також одним із нагальних питань є проведення еколого-економічної оцінки стану та використання земель в містах, як одного із найважливіших факторів ефективного використання земель, однак, достатніх досліджень стану та

ефективності управління міським землекористуванням з огляду на сучасні економічні реалії практично не проводяться. Землеємність основних галузей національної економіки в 2,5-2,7 рази вища, ніж у країнах з високим рівнем соціально-економічного розвитку. Тому на сьогодні виникає потреба в трансформації системи управління міським землекористуванням в напрямі його екологізації та капіталізації і впровадження еколого-економічних інструментів відповідно до міжнародних вимог [3].

За цих обставин особливо актуальним є формування надійних теоретико-методологічних засад адаптації досвіду європейської системи управління міським землекористуванням, впровадження застосування еколого-економічних інструментів та механізмів стимулювання місцевих громад за яких вплив обумовленості ЄС сприятиме реформуванню системи державного земле- та природоохоронного управління в Україні відповідно до європейських стандартів.

Список використаних джерел:

1. Третяк А. М., Третяк Н. А., Кірова М. О. Методика оцінки екологічної небезпеки міського землекористування для життєдіяльності населення. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2018. 3. С. 35-45. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2018.03.04>

2. Чумаченко О. М., Кривов'яз Є. В., Кушовська О. В., Колганова І. Г. Природоохоронні території як основа збереження біорізноманіття та надання екосистемних послуг у Європі: оцінка внеску України. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 3. С. 27–33. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.03.03>

3. Тітенко І. О., Гунько Л. А. Трансформація міського землекористування в епоху глобальних змін: інструменти регулювання просторового розвитку. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2024. 2. С. 92-105. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2024.02.08>

Urban land use and European integration: environmental and economic aspects

Abstract. In the context of Ukraine's European integration, modernizing urban land use is critically important. It requires forming an effective state management system capable of implementing systematic decisions to meet EU and NATO requirements. Organizing rational land use and protection is key, especially considering different forms of land ownership. Land use environmentalization should focus on creating environmentally safe zones and recreational areas. It is necessary to improve economic management tools such as land zoning and land use taxation. Assessing the ecological and economic state of the land becomes an essential aspect of effective management.